

**Stanowisko Pomorskiej Rady Oświatowej
z dnia 28 czerwca 2023 r.
w sprawie stanu i koniecznych zmian w edukacji**

Pomorska Rada Oświatowa, reprezentująca różne instytucje i środowiska Pomorza, od zainicjowania w 2016 r. swojej działalności uczestniczy w społecznej debacie, wyrażając swoje stanowisko wobec ważnych problemów dotyczących polską edukację. Pomorska Rada Oświatowa niezmiennie uznaje za konieczne budowanie w Polsce takiego modelu edukacji, który, uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości każdego ucznia, zapewnia jego wszechstronny rozwój, a także odpowiada na współczesne i przyszłe wyzwania wynikające ze zmian cywilizacyjnych i postępu technologicznego.

Pomorska Rada Oświatowa z dużym zaniepokojeniem przyjmuje informacje o wzrastającej liczbie dzieci i młodzieży zmagających się z różnego rodzaju zaburzeniami psychicznymi oraz o narastających trudnościach w dostępie do pomocy z zakresu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Mając na uwadze powyższe, Rada pozytywnie ocenia wdrażane od 2020 r. w województwie pomorskim systemowe wsparcie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, w szczególności polegające na tworzeniu Ośrodków Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży, a także realizację przez Samorząd Województwa Pomorskiego projektu: „Lepsza przyszłość. Przeciwdziałanie zaburzeniom psychicznym dzieci i młodzieży”.

Pomorska Rada Oświatowa ponadto:

- z dezaprobatą przyjmuje dążenie obecnego rządu do centralizacji edukacji publicznej, czego przejawem jest zwiększanie kompetencji kuratora oświaty kosztem kompetencji samorządu w zarządzaniu oświatą, a także programowe narzucanie konserwatywnej wizji państwa, społeczeństwa i jednostki;
- wyraża swój sprzeciw wobec podejmowanych działań dyskredytujących nauczycieli jako grupę zawodową, przejawiających się w szczególności w niewspółmiernych do inflacji regulacjach wynagrodzeń;
- z ogromnym niepokojem obserwuje zmniejszające się zainteresowanie maturzystów podejmowaniem studiów na kierunkach kształcących przyszłych nauczycieli, co w konsekwencji może mieć negatywny wpływ na przyszłość edukacji w Polsce.

Wsluchując się w ożywioną społeczną debatę o edukacji, której aktywnymi i szczególnie zaangażowanymi uczestnikami są uczniowie i uczennice, a także w wyrażane w tej debacie opinie, Pomorska Rada Oświatowa stwierdza, że nowoczesna edukacja, odpowiadająca na potrzeby dzieci i młodzieży, angażująca kreatywnie myślących nauczycieli i będąca przestrzenią autentycznego współdziałania uczniów, nauczycieli i rodziców, będzie mogła się urzeczywistnić tylko w systemie, dla którego wartością i zasadą będą:

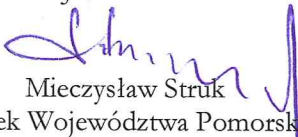
- **rzeczywista autonomia szkoły** dająca możliwość wspólnocie szkolnej podejmowania, w granicach prawa, suwerennych działań opartych na wspólnych wartościach;
- **dbałość edukacji o dobrostan każdego ucznia i każdej uczennicy**, przejawiająca się troską o zapewnienie przyjaznego klimatu w środowisku szkolnym i partnerskiej współpracy z rodzicami;
- **podstawy programowe**, które, uwzględniając **współczesne konteksty** decydujące o rozwoju obecnych i przyszłych pokoleń, będą sprzyjać tworzeniu warunków do rozwijania kompetencji kluczowych uczniów, w tym aktywności obywatelskiej i umiejętności niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy, a także zapewnią nauczycielom możliwość kreatywnej realizacji ich treści;
- **otwartość edukacji na różnorodność**, gwarantująca uczniom i uczennicom równe traktowanie oraz poszanowanie ich godności i praw, a także zapewniająca dostęp do obiektywnej wiedzy o ich rozwoju w zakresie biologii, psychologii i seksualności;
- **samodzielność w zarządzaniu i pełna odpowiedzialność samorządów za edukację**, z uwzględnieniem kompetencji ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do określenia ogólnych ram prawnych edukacji i ogólnokrajowych standardów działalności szkół, przy jednoczesnym

zapewnieniu poziomu finansowania gwarantującego realizację tych standardów, a także ustalenie kompetencji kuratorów oświaty wyłącznie w zakresie kontroli zgodności działalności szkół z przepisami prawa;

- **autorytet i prestiż zawodu nauczyciela oraz dyrektora szkoły** wynikający z odpowiednich regulacji prawnych dla tej grupy zawodowej i godnego wynagrodzenia oraz wsparcia w rozwoju merytorycznym i dydaktycznym;
- **edukacja wolna od partykularnych interesów politycznych**, dzięki powołaniu niezależnego politycznie organu ustalającego misję edukacji, wskazującego długofalowe kierunki jej rozwoju i koniecznych zmian oraz wspierającego modernizacyjne inicjatywy różnych podmiotów.

Pomorska Rada Oświatowa, dostrzegając nawarstwiający się problem polskiej edukacji, uznaje za konieczne, by wszystkie środowiska mające wpływ na edukację, kierowały się w swoich działaniach postulatami przedstawionymi w niniejszym stanowisku.

PRZEWODNICZĄCY
POMORSKIEJ RADY OŚWIATOWEJ

Mieczysław Struk
Marszałek Województwa Pomorskiego